

“Fotoğraf bana kendimi bulmayı öğretti”

Türkiyeli-Hollandalı fotoğrafçı Ahmet Polat geçen ayın sonunda Hollanda'nın en önemli ödülllerinden National Photographer of Holland'a layık görüldü. Polat ödüllere bakışını, çift kimliğe sahip olmayı ve bu durumun işlerine etkisini anlattı.

NİL ÜFER SASMAZER
nilufer@istanbulartnews.com

Nisan ayında FOAM, The DUTCH PHOTOMuseum ve kimi diğer etkinlikleri de kapsayan FOTOWEEK'te National Photographer of Holland Ödülü'nü kazandınız. İşlerinde özellikle Türkiye'den esinlenen Türkiyeli-Hollandalı bir fotoğrafçı olarak Hollanda'da 'hissat' ödülü kazanmak konusundaki hislerinizi neler?

Hollanda, fotoğrafçılığın ciddiye alındığı bir ülke. Oyle ki dört fotoğraf müzesi, üç fotoğraf festivali, birçok fotoğraf galerisine sahip; yerel ve uluslararası yarışmalara ev sahipliği yapıyor. Ayrıca World Press Photo'nun merkezi de Amsterdam'dan. Bu kadar çok yere-ğin yasadığı ve fotoğrafın bu denli iyi temsil edildiği bir ülkenin bu alanda verdiği en yüksek onur ödülünü almak muazzam.

Diğer yandan, son 20 yıldır fotoğrafılamayı tercih ettiğim konuların, jüri kararını etkilediğini düşünüyorum. Zira ülke dışında çalışan ve farklı konuları fotoğraflayan Hollandalı başka fotoğrafçılar da var.

Stüdyo çalışmaları koruyan kalite çiziminin ve konu seçimlerindeki çeşitliliğin jürinin bu kararı vermesini sağladığına inanıyorum.

Bu ödülü daha önce alan sanatçılar kimlerdi? Ödülün Hollanda'daki ağırlığı nedir; daha çok genç sanatçılara desteklemek için mi veriliyor yoksa yaşça büyük, kendini kanıtlanmış sanatçıları onurlandıran bir ödül mü?

Benden önce bu ödülü almaya hak kazananlar Ily Nijhokkijten ve Koen Hauser'di. Her iki isim de fotoğraf alanında kendilerince bir duruşları var. Bu ödül fotoğrafçılığın geleceğinin nerede yatıldığını göstererek onları kabalalıktan ayıttıyor. Evet, ödül sem-

bolik ve sanatçının olgunluğuna işaret ediyor ama aynı zamanda da işlevsel. Ödül sahibinden bir sene içinde yeni işler üretmesi bekleniyor. Bir yıl boyunca ülke çapında yoğun ilgi görüyorsunuz. Atölyeler, toplantılar, konuşmalar, sunumlar gibi etkinlikler büyük bir sergiyle tamamlanıyor.

Bu büyük sergiye şimdiden çalışmaya başladınız mı?

Onümüzdeki Eylül ayında Fotodok isimli bir organizasyonla işbirliği içinde Utrecht'te bir sergi açacağım. İşleri önümüzdeki aylarda hazırlayacağım, yani hepsi yeni işler olacak. Fotoğrafları Eylül ayına kadar yayınsayım, ardından köşesinden göstermeyi planlıyorum, dolayısıyla bunları görmek için beni takip etmeniz şart.

Serginin konusu ise oldukça basit: Yıllardır köklerinin bir tarafının dayandığı Türkiye'yi fotoğraflıyorum. Türkiye'de insanlar bana birçok kere aynı şeyi neden Hollanda'da yapmadığını sorurlar. İşe şimdi kökenimin diğer tarafını, Hollanda'yı göstermeye zaman. Bu sergi için Hollanda'nın sokaklarını fotoğraflayacağım.

2006'da ICP tarafından düzenlenen 22. Infinity Awards'da Genç Fotoğrafçı Ödülü'nü aldınız, 2013'te İki ayı projeyle Dutch Doc Award'a aday gösterildiniz, şimdi de Hollanda Ulusal Fotoğrafçı Ödülü'ne sahip oldunuz. Sanatta ödül mefhumuna nasıl bakıyorsunuz? Kimi sanatçılar ödül sisteminde karşıtken kimileri de gerçekten önemsiyor. Siz ödül kavramına nasıl yaklaşıyorsunuz?

Bunu Türkiye izleyicisine açıklamak biraz güç. Türkler ödüllerini olağanüstü bir şey gibi görüyorlar. Ödül, bir konuda birincisi olmak, en iyi olmak ya da en büyük olmakla eş tutuluyor. Dünyanın başka bölgelerinde ise sevircilerin ödül algısı daha çokboyutlu.

FOTOĞRAF: AHMET ÜNVER

Peki bugüne dek birçok önemli kurum-yorumuş gibi görünse de kendinizi başka ki altında hissetmiyorum. Bu benim yapmamı sevdiğim şey. Sanat, fotoğraf benim tutkum ve yaptığım işe tutkuyla bağliysanız dış etkiler sizin üzerinizde bir baskı oluşturmaz.

Fotoğrafa bakarsınız yıllar içinde nasıl evrildi? Daha önce fotoğrafın kendi kimliğini ve nitrazını keşfetmek için bir araç olduğundan bahsetmişsiniz; fotoğrafa bugünkü bakışınız nasıl?

Evet, genel anlamda fotoğraf birçok farklı açıdan değişti, dönüştü; dolayısıyla benim için de değiştiğini söyleyebilirim. İşin iyi tarafı, hiçbir zaman tekniğe ve fotoğraf hilelerine odaklı çalışmadım.

Yani photoshop, Instagram ve diğer süsleme yöntemleri işimin özünü değiştirmiyor. Öte yandan işlerimi ilgi çekici kılmak için photoshop kullanan fotoğrafçıların başarısı pek de uzun ömürlü olamayacak. Demek istediğim, üç yasaındaki oğlum gelecekte büyük ihtimalle bu tekniklerde çok daha usta olacak ve 25 yıl sonra dönüp baktığımda “Tanımın, şunlara bak, nasıl da ama önce önce işleri” diyecek. Bana göre uzun başarmın sırrı, işinizin hakiki ve içtenlikli olması.

Son olarak, fotoğraf size en çok neyi öğretti?

Fotoğraf bana önce kendimi bulmayı öğretti. Şimdi de kendim olarak kalman gerektiğini hatırlatıyor.

Volkan Karlıtunc, “The Unspectacular”

Fotoğraf ve video arasında

ISTANBUL ART NEWS

Polonya'nın çağdas sanat merkezlerinden Trafo, TRAFQ MEDIA LAB programının üçüncü ayığında “Visible and Invisible” başlığı altında Polonyalı sanatçı Filip Cwik ile beraber Türkiye'den fotoğraf ve video sanatçısı Volkan Kızıltunc'u ağırlıyor. 16 Mayıs-26 Haziran tarihleri arasında açık olacak serginin küratörlüğünü Patrick Pietras işbirliğiyle Agraia Ubysz üstlenmiş.

Ocak 2015'te başlayan ve iki ayda bir, iki sanatçıyı ağırlamaya devam edecek olan programda Kızıltunc'un daha önce İstanbul'da da sergilediği “The Unspectacular - Muhesem Olmayan” adlı videosu sergilenicek. Sergide yer alan sanatçıların ortak özelliği, sinema ve fotoğrafı insan dnyu, davranışlarını incelemek için kullanıyor olmaları.

Filip Cwik sanal alanı keşfettiği görselleri işleme tabi tutarak kullanırken, Volkan Kızıltunc sergideki çalışması “The Unspectacular”da yüzlerinde öfke, acı, korku gibi duyguların izini

veriyor. İstanbul, Trabzon ve Nevşehir gibi şehirlerde kentsel dönüşümden etkilenmiş bireylere ait portrelerden oluşan bu fotoğraflar aynı zamanda izleyicilere şehrinin dış mahallelerine, yıkılmış evlere ve varoşlardaki yollara dair de ipuçları sunuyor.

Kızıltunc, bu çalışmasında basit bir teknikte fotoğraf ve video arasındaki sınırı bulanıklaştırıyor: Filme çekilen kişiye fotoğrafların çekileceğini söyleyen sanatçı, videoda uzun pozlama kullanarak fotoğraftaki kişilerin tepkilerinin altını çizmiş oluyor. Fotoğrafin kökenlerine de referans veren bu çalışma, küratör Lora Sarnasian'ın deyişyle yalnızca geçici bir anı değil, bir düşünme ve gözlemlene anını da kapsıyor.

2013'ten bu yana Avusturya, Almanya, ABD, İtalya, Yunanistan ve Çin'de gösterilen video, önümüzdeki ay da Hollanda, Deventer'deki 5. Moving Images bienaline katılacak. Daha önce 2013 yılında ESSL Art Award CEE'de Türkiye'yi temsil eden ve Arte Laguna Prize'in video bölümünde finale kalan Kızıltunc, İstanbul'da yasıyor ve çal-

ISTANBUL ART NEWS

Resim ve seramikleri ile tanınan sanatçı Elif Uras, Galerist'e 2009 senesinde gerçekleştirdiği “Panorama Pasajı” sergisinden uzun bir süre sonra yeni kişisel sergisi “Nicaea” ile Connecticut'ta bulunan The Aldrich Museum'da olacak. 3 Mayıs-25 Ekim tarihleri arasında gerçekleştirilecek serginin küratörlüğünü Amy Smith Stewart üstleniyor.

Sergi, ismini Iznik'in eski ismi olan Nicaea'dan alıyor: Osmanlı İmparatorluğu zamanında çini ve seramik üretimiyle ünlü bölge, sanatçıya da bir süreliğine atölye oldu. Çalışmalarının bir kısmını Iznik Çini Vakfı'nın atölyesinde gerçekleştiren Uras, Osmanlı gelenegiyile eğitim görmüş zanaatkarların yanında çalıştı.

Kendi deyimıyla “Değişen cinsiyet, sınıf kavranlarını modernlik ve gelenek arasındaki mbedeleyi” işleyen Uras'ın odasına aldığı konular genellikle Doğu ve Batı ya ilişkin mitler ile modernlik-geleneksellik arasındaki ilişki, cinsima, gerilim. Geleneksel Türk sanatı ile Batı'nın figüratif anlatımını birleştiren Uras'ın çalışmaları bir yandan kadın bedeninin farklı kültürlerde yıkıldığını anlamları da keşfetmeye çalışıyor. Anlık Yunan vazolarından ilham alarak zeytin hasat eden ya da çömlek yapan erkekleri resmeden sanatçı, geçmişini bugüne bağlayan iki sanayi dalını öne çıkarırken bir yandan da bugünkü iki sanayi dalında kadın işçi, zanaatkar ve girişimcilerin egemen olduğununun altını çizdiğini söylüyor.

Uras'ın sergide yer alan vazo/heykelleri, tabakları ve yerleştirmeleri The Aldrich Museum'un geleneksel Türk mimarisinin belirleyici unsurlarından olan iç avluva dönüştürülmüş Sinema Salonu'nda yer alıyor. Galerinin orta-

dan görebiliyorsunuz. Bu da sizin kendinizi geliştirmenize yardımcı oluyor. İşlerinizi satın almak isteyen insan sayısı da artıyor, koleksiyoncuların hepsi

Iznik'ten Amerika'ya...

